

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Vse stranke na braniku domovine.

Predzrna in dobro proračunana
avantura bivšega habsburškega kralja
in zagrizenega tlačitelja slovan-
skih narodov je izzvala med slovan-
skim narodom tako ogorčenje, da so
pozabile stranke vse notranje in poli-
tične boje, ter so se zedinile za skupen
nastop za obrambo naše ujedinjene Ju-
goslavije.

Nadželstva vseh strank so sklicala
v ta namen snoči shod v veliki dvorani
Uniona. Dvorana in galerije so bile na-
biti polne. Shod je otvoril župan Ljub-
ljanski g. dr. Perič sledeče: Najdelstvo
vseh strank, ki so sklicale shod so me
pozvale, da ta shod otvorim. Predla-
gam, da se imenuje predsednik shoda.
Za predsednika shoda je bil z velikim
soglasjem sprejet župan dr. Perič. Prvi
je govoril zastopnik Slovenske ljudske
stranke

G. SMODEJ.

Izvajal je v svojem temeljitem go-
voru približno sledeče: Razkralj Karel
je na Madžarskem in se je nastanil baje
v bivšem kraljevem dvoru v Budim-
pešti. Ta dogodek ne sme iti mimo
nas kot kak drug dogodek madžarske
vlade. Če se ta poizkus posreči, je
ogrožena konsolidacija nasledstvenih
držav, ki so nastale na razvalinah biv-
še avstro-ogrske monarhije, marveč
tudi razvoj teh držav in mir Srednje
Evrope. Tega se zavedamo vsi in se
stali smo se zastopniki vseh strank, da
afirmiramo dobro voljo in ljubezen za
našo državo. Umevno je, da je bilo za
to avanturo vse dobro pripravljeno in
da so gotovi krogi upali, da se antan-
ta ne bo za to brigala. Toda mi vsi
dvignemo na tem shodu grogovit pro-
test, ki naj ga čujejo vse države in ki
izveni: Tako ne gre in konec mora biti
tem poskusom. Samoodločba je sveta,
ne sme pa biti taka, da razbije samo-
odločbo drugih narodov. Razkralj Ka-
rel se ne vrača kot prostovoljen kralj
Madžarske, ne kot kralj trianonske po-
godbe, marveč s Stefanovsko krono, da
vzpostavi pod to krinko nekdanjo
habsburško oblast. To bi bila kruta kr-
šitev dveh pogodb, senžermenske in
trianonske in bi potegnili v vrtnice
lahko vso Evropo in povzročila novo
vojno. Narodi pa so siti vojne in nujno
potrebujejo mirnega gospodarskega
razvoja. Če smo se držali mi pogodb,
ko so nam tržali kos za kosom živga
nacionalnega telesa, potem ne sme kr-
šiti pogodb ni eden, bodisi da je to
bil cesar ali kralj. Če so računali goto-
vi krogi na notranjo nezadovoljnost v
naši državi, so se jako motili, kajti ta
nezadovoljnost ni naperjena proti dr-
žavi. Ker smo si svesti, da vlada po-
trebuje v tem kritičnem času moralne
celote celega naroda, se strnemo v eno
celoto in vlada naj skliče parlament, da
se posvetuje in pomaga kako najti
sredstva, kako se uveljavi volja na-
roda.

Nato je govoril v imenu Jugoslov.
dem. stranke

DR. V. RAVNIHAR.

Pridružil se je protestu predgovor-
nika ter obžaloval, da smo doživeli v
tretji obletnici našega osvobodjenja zo-
petni poizkus vzpostavitve starih raz-
mer. Naša duša dviga goreč protest v
imenu milijonov junakov, ki so žrtvo-
vali sebe za svobodo. Grobovi tulijo...
in predzrna je, da stopa pred člove-
štvo sokrivec svetovnega klanja. Če bi
se posrečilo ta poskus se lahko zgodi, da
se v kratkem izkrca v Potsdamu cesar
Viljem in vse žrtve so zaman. Prvi
klic našega shoda je klic v imenu člo-
večnosti. Madžarska je najstrupenejša
nasprotnica Slovanstva, in najboljši
zdravilo zanjo bi bilo, da se jo restrin-
gira na Budimpešto in okolico, zato
smo tudi zahtevali svoječasno koridor
med Jugoslavijo in Čehoslovaško. Dru-
gi klic tega shoda naj velja v imenu
slovanstva. Ta shod vseh strank naj
bo glasen memento, da smo v Jugosla-
viji vsi na braniku domovine. Dasi se
med sabo prepiramo, tvorimo vendar
v ujedinjeni državi eno veliko celoto in
v imenu te celote naj izven kot tretji
klic tega shoda v imenu narodov ju-
goslov. države. Dalje je govoril v imenu

NSS. poslanec J. Deržič.

Povdarjal je, da se je vrnil stari
tlačitelj slovanških narodov, ki je prišel
s pomočjo gotovih kapitalistov na
F. o. o. s. k. o. s. k. i. se boje za svoje mili-
ljone in hočejo na ta način iztisniti iz
žuljev naroda svoj denar. Protestiramo
proti nakani, da se izgraja z enim člo-
vekom cela vrsta narodov. Krvi je
teklo dovolj in hočemo mir. Če mi dr-
žimo pogodb, naj jih spuščajo tudi
drugi narodi. Če misli gotova gospo-

da v Rimu, Parizu in Budimpešti, da
se lahko igra z nami, ker bomo no-
tranje politične boje, se jako moti,
kajti naš narod je na zunaj edin. Iz
raznih poročil smo zvedeli, da so se iz-
javili zastopniki velikih vlad napram
naši vladi da stoji na stališču pogodb.
Tudi Italija je podala po svojem za-
stopniku to izjavo. (Medklic, pfuj hi-
navci!) Toda taki izjavi mi ne veru-
jemo, ker naše zahrbtnje brate pred-
bro poznamo. Zapomnijo naj si naši
sosedje, da Jugoslavija ni napadala,
znano pa ljubiti svoj narod in braniti
svoje pravice. Zagotavljamo vlado v
imenu narodnega jugoslovanskega
proletarijata, da bo on znal vedno va-
rovati edinstvo in da zahteva, da store
vsi merodajni faktorji svojo dolžnost.
Naša vlada naj se pogovori s parla-
mentom. In naš proletarijat tudi zahte-
va, da se naša država spoštuje na
notranj in zunaj, kot on spoštuje zake-
ne. Treba je, da narod sam odloči in
uverjen sem, da bo tako odločil, da bo
dobro za našo državo.

JSDS POSL. KOPAC.

Kot zastopnik stranke je govoril po-
slanec Kopač, ki je poudarjal, da se tudi
socialdemokrati smatrajo za sestaven
del celega naroda in so tudi oni vedno
sodelovali za naše ujedinjenje. Vsi de-
lavci, ki se spominjo prejšnjih časov,
bodo vedeli ceniti enotno jugoslovansko
državo. Ekskralj Karel, ki bi bil na
Pijavi kmalu nekoč radi pijanosti v neki
luži utonil, je poizkusil drugo avanturo.
Cita, njegova soproga, pa mu drži hr-
tišče. Oba pa računata na naše domače
prepire, toda zmotila sta se. To nam
kaže naš današnji shod. Tudi proletari-
jat, dasi je bil večkrat razočaran, po-
zabi v tem slučaju vse druge boje in
stopa odločno na branik za svojo do-
movino, in uverjen sem, da ga ni delav-
ca, ki bi hotel zopet delati tlako Karlu.
V tem oziru se je izkazala tudi avstrijska
socialna demokracija na Dunaju,
ki je oborožila vse svoje delavce, za
slučaj da bi poskusil ekskralj Karel
svojo srečo na Dunaju. V tem važnem
trenutku mora biti sklicana naša na-
rodna skupščina in poslanci naj povedo
vladi, kaj narod hoče. V imenu social-
demokratske stranke vas zagotav-
ljam, da bo ona pozabila časovno vse
strankarske boje in bo nastopila skupno
kot del naroda v obrambo našega tro-
edinega naroda.

ZASTOPNIK SKS G. JAMNIK

se je popolnoma pridružil izčrpnim iz-
javam predgovornikov in izrekel upa-
nje, da dosežejo končno ukrepi to, da
se za vedno znebimo Habsburžanov. S
tem je bil izčrpan dnevi red in g. Ju-
pan dr. Perič je prebral sledečo resolu-
cijo, ki je bila soglasno z velikim na-
vdušenjem sprejeta.

RESOLUCIJA

shoda, ki se je vršil dne 24. oktobra t. l.
v veliki dvorani hotela »Union« v Ljub-
ljani.

Zavedajoč se dragocenosti komaj
pridobljene politične svobode in uje-
dinjenja našega jugoslovanskega na-
roda, ter trdno odločeni, čuvati tudi
blagodat s tolikimi žrtvami izvojeva-
nega mira, dvigamo plameneč protest
proti restavracijskim poizkusom Habs-
buržanov na Madžarskem in drugod
ter pričakujemo od vlade kakor tudi
od vlad Velike in Male Entente, da bo-
do predznimi in ponavljajočim se to-
zadevnim poskusom ex-dinastije v inter-
esu toli potrebnega miru in gospodar-
ske, socialne in politične konsolidacije
srednje Evrope napravile enkrat za
vselej temeljit konec.

Končno je pozdravil zborovalce

ČEHOSLOV. KONZUL DR. BENEŠ,

pozdravljen z gromovitimi živijo-
klici. Izražal je veliko veselje, da po-
zdravlja na tem shodu pripadnike vseh
strank, kar znači jasen dokaz, da po-
zabljajo zvesti Jugoslavlani, kadar je
treba braniti domovino, vse druge ne-
prilike in žrtvujejo vse za blagor na-
roda. To pomeni vaš uspeh. V imenu
čehoslovaške republike vas zagotav-
ljam, da stori ona svojo dolžnost na-
pram sebi in vam in sicer ne samo v
znamenju zveze krvi, marveč tudi po
pogodbi. Ti važni trenutki naj nam po-
kažejo, da naše pogodbe ne tvorijo
samo kos papirja. Vedeli smo, da bo
naš tisočletni skupni sovražnik posku-
šal še dvigati glavo, toda imamo za-
upanje v vlado in zagotavljam vas, da
bo čehoslovaški narod stal Jugoslaviji
zvesto ob boku. Zivela Jugoslavija, ži-
vela Čehoslovaška!

Predsednik župan g. dr. Perič je
zaključil zborovanje. S tem zborova-
njem je pokazala Ljubljana, da je
vedno na braniku svoje domovine eno-
ta in da so neutemeljeni strahovi, ki
jih hočejo gotovi krogi zagorjavi v
javnosti.

Slovesna zaprisega ljubljanskega župana.

Včeraj ob 11. uri dopoldne je ob
navzočnosti celokupnega občinskega
sveta in mestnih nameščenec položil
novovoljni župan ljubljanski doktor
Perič v roke pokraj. namestnika Ivana
Hribarja prisego zvestobe državi in
kralju.

Po zaprisegi je g. pokrajinski na-
mestnik g. županu iskreno čestital in
ga opozoril v daljšem govoru na tež-
ko, pa tudi častne dolžnosti, ki jih
prevzema na svoja ramena v trenutku,
ko zasede prestol prej stolnega, sedaj
prestolet. mesta Ljubljane. Svoj urad
sprejema po dr. Ivanu Tavčarju, eni
najbolj markantnih avtoritet in povsod
spoštovan kot ženalen pripovedova-
tel in eden najbolj zaslužnih politi-
kov. Dr. Perič prihaja na svoje mesto
kot še nepopisan list, gre pa o njem
najboljši sloves radi njegovih velikih
sposobnosti, vljudnosti in skromnosti.
Njegova mlada energija bo ta nepo-
pisani list kmalu popisala z vrsticami,
ki bodo oznanjale njegovo slavo. Ka-
kaj ga težke naloge. Kakor da bi
hotela priroda že takoj prvi dan pri-
kazati novemu županu vse težave, ki
jih more prizadejati, je prošlo noč sneg
napravil obilo škode po mestu. Toda
mesto, ki ga zavzema ljubljanski žu-
pan ni samo težko, temveč tudi hval-
ežno in častno in lahko bo s svojo
energijo mnogo storil mestu v korist,
sebi pa v čast in slavo.

Novi župan pa naj za svoje delo
pričakuje hvaležnosti. Tudi če bo nje-
govo delo najhujše, se bo našlo obilo
zavistnikov, ki bodo omalovaževali in
litali njegovo delavnost. To pa naj
ga v njegovem delu nikar ne moti,
temveč gre trdno za stavljenim si
ciljem.

Svetovna vojska je zasekala obči-
nam velike rane in tudi Ljubljana, ki
je pred vojno živela v rednih finanč-
nih razmerah, je zašla v dolgove, iz
katerih se brez državne pomoči ne bo
mogla izkupati. G. pokraj. namestnik
je obljubil, da bo po svojih močeh
mestni občini vedno rad pomagal in na
merodajnem mestu priporočal njene
upravičene zahteve in prošnje.

G. pokraj. namestnik je opozoril
na to, da je Ljubljana sedaj prestolno
mesto, kjer bo kralj vsako leto pre-
bival v njem vsaj nekaj tednov, če ne
več. Vsled tega bodo v Ljubljano pri-
hajali diplomatski zastopniki drugih
držav. Univerza daje Ljubljani nov
sijaj in obiskovali jo bodo tuji učenj-
ki. Vsled tega se g. župan ni mogel
odreči reprezentacijskim dolžnostim,
če bo hotel pokazati, da je Ljubljana,
Šot središče Slovencev na višku, —
Obračati bo treba tudi vso pozornost
na umetniško galerijo in na ustanovi-
tev umetniške akademije.

Novega g. župana pa čakajo še
druge važne naloge. Treba bo misliti
na postavitev nove mestne hiše. Neob-
hodna in nujna je regulacija Ljubljane
in posebna komisija naj bi dolo-
čila, koliko stroškov naj bi nosila ob-
čina in koliko interesenti. S pomočjo
centralne vlade bo treba urediti ljub-
ljanski vodovod, ki daje ob času suše
premalo vode in postaviti novo elek-
trično centralo ob Savi, ter tako zagot-
oviti Ljubljani dovoljno množino
električnega toka. Stanovanjska mize-
rija bo stavila na občino ogromne na-
loge. Občina bo morala sama zidati
stanovanjska poslopja za svoje urad-
nike in s primernimi olajšavami po-
magati privatnim graditeljem. Napra-
viti bo treba moderno kopališče, raz-
širiti mrežo cestne železnice in dvig-
niti domačo industrijo.

V obč. svetu naj se vodi složno
delo, ker poklican je ne, da dela poli-
tiko, temveč, da dela za blagostanje
in gospodarsko povzdigo mestne ob-
čine. Če se katerikoli spusti v politi-
ko, naj stori to le v slučaju potrebe,
da odločno afirmira narodno edinstvo.
Novi župan prednjači kot jugoslovans-
ki prostovoljec, ki je preživel umik
čez albanske gore. Upravičeno je to-
rej upanje, da bo ostalo njegovo nav-
dušenje za narodno edinstvo trajna
smernica njegovega delovanja. »V tem
znamenju boste zmagali!«

G. župan se je g. pokraj. namest-
niku za njegov iskreni nagovor in čes-
titanje zahvalil v sledečem govoru:

Gospodje občinski svetniki! Za-
hvaljujem se Vam. velečeni gospod

Karlova avantura se bliža koncu.

KARLOVE ČETE POBITE. — ZBOLJ-
SANJE POZICIJE MADŽ. VLADE.

Budimpešta, 24. oktobra. Madžarski
dopisni urad poroča uradno: Uporniške
čete pod poveljstvom Osztenburga, sto-
ječe zapadno od Budaörsa, so se umak-
nile za gorovje Czik. Narodna armada
je včeraj imela tri mrtve in 32 ranjenih.

Budimpešta, 24. oktobra. Vstaši so
zbežali do Tete. Izgubili so skoro polo-
vico svojih čet. Kmetje so na progi
Bicske-Stolni Beligrad razdrli železni-
ške tračnice, da bi preprečili beg vsta-
šev proti jugu.

Budimpešta, 24. oktobra. Kolikor se
da pregledati položaj zadnjih večernih
ur, so se razmere za vlado bistveno
zboljšale. Prihod bataljona v smeri
Nagy Teteny in ojačenj iz province, je
jako olajšalo situacijo vladnih čet. Dr-
žavni opravnik se mudi pri vladnih če-
tah. Karlove čete so se morale umak-
niti več kilometrov nazaj. Osztenbur-
gove čete so po dosedanjih podatkih iz-
gubile devet mrtvih in 26 ujetnikov.
Posadka v Subotišču je bivšemu ce-
sarju obnovila prisego. Nekateri višji
častniki pa so ostali na strani mad-
žarske vlade; aretirale so jih njih lastne
čete. Vlada je naročila Pronayju, naj s
svojimi četami vzpostavi red v Subo-
tišču. Pričakujejo se torej tamkaj boji
med vladnimi četami in legitimisti. V
Budimpešti so vsi legitimisti pod stro-
gim policijskim nadzorstvom. Mesto je
popolnoma mirno. Vest, da se je med

namestnik, za prijazne pozdrave, nav-
svete in želje, s katerimi ste počastili
mene in občino. Ne morem si kaj, da
ne bi ob tej priliki omenil tudi red-
kega naključja, da ste ravno Vi, ki
vas je pred 11 leti avstrijska birokrac-
ija na nasilen način odtrgala s tega
županskega mesta, zadobili pravico,
da kot pooblaščenec in namestnik vla-
darja vstolite prvega župana ljub-
ljanskega po preoblatu. Ob tej pri-
liki Vas tudi prosim v imenu ljubljans-
kega mesta in v svojem imenu, da
me podpirate s svojo izkušnostjo in
inicijativnostjo pri delu za blagor ob-
čanov. Zanašam se na Vašo pomoč,
ker vem, da se Vaša ljubezen do Vaše
bele Ljubljane ni zmanjšala.

Gospodje občinski svetniki! Dobro
se zavedam težke naloge, ki jo pre-
vzamem z županstvom nase. Vojna, ki
je divjala v Evropi, je zasekala težke
rane vsem gospodarskim in družab-
nim razmeram. Posledice vojne čuti-
mo danes morda huje kakor sploh ke-
daj poprej. Zato je pa gotovo težko
in nehalno delo, prevzemati v teh
razmerah vodstvo velike ljubljanske
občine. Toda socialna demokratična
klub, ki mi je naložil, da prevzamem
županstvo je mnenja, da je ravno v
teh težkih okoliščinah dolžnost, da se
ne brani odgovornosti, temveč, da po
vseh svojih močeh sodeluje in pomaga
pri izboljšanju socialnih razmer. Pre-
zreti ne smemo, da občinski zastop-
ni ono torišče, kjer naj bi stranke izvoje-
vale svoje strankarske boje, temveč
naj bo polje za gospodarsko upravno
delo. Navzlic veliki razliki programov
poedinih v občinskem odboru zastop-
anih strank me tolaži zavest, da se je
socialistični čut že krepko vkoreninil
in razvil v ljubljanskem prebivalstvu.
Poleg moje stranke, ki ravno temelji
na socialističnem načelu, moram z za-
dovoljstvom ugotoviti, da tudi druge
stranke poudarjajo bistvenost socia-
lizma, in da je tudi stranka, ki sedi v
tej dvorani na desnici, na svojem zad-
njem zboru naglašala važnost socia-
lnih reform. Vsi bomo torej imeli
priliko, da bomo, ko bo šlo za izbolj-
šanje najprimitivnejših življenjskih
pogojev ljubljanskega prebivalstva
dokazali, da nam naši programi niso
prazna beseda, temveč se bomo po-
trudili, da bo beseda tudi meso po-
stala. Upam torej, da je ravno na tem
polju dana prilika za popolno soglasje
vseh tukaj zastopanih strank. Vabim
Vas, gospodje občinski svetniki, da z
vzajemno sodelovanjem in apeliranjem na Vašo
podporo. Prosim Vas, da puščate po
možnosti vse ono, kar loči in razdvaja
izven te dvorane in da osredotočite
ves svoj trud na izboljšanje socialno-
gospodarskih razmer ljubljanskega
prebivalstva. Mslim, da nisem ne-
skromen, ako trdim, da se ogromna
večina ljubljanskega prebivalstva
v tej točki strinja z menoj. V vseh
stvarih pa, kjer bi se žal ne moglo
doseči soglasje strank v občinskem
svetu, Vas pa prosim za stvarno kri-
tiko in kontrolo. Saj je kontrola pov-
sod potrebna in stvarna kritika pa
celo produktivna.

vladnimi in legitimističnimi četami že
sklenilo premirje, do sedaj oficijelno še
ni potrjena. Kakor govore v informira-
nih krogih, upa vlada, da bo v kratkem
obvladala položaj.

MOBILIZACIJA V ČEHOSLOVAŠKI
SE PRICHE 27. T. M.

Praga, 24. oktobra. Čehoslovaški
tiskovni urad poroča: Predsednik repu-
blike je odredil delno mobilizacijo. Mi-
nister za narodno brambo je določil
27. oktober kot prvi dan mobilizacije.

ANTANTA ZAHTEVA ARETACIJO
KARLA!

Pariz, 24. oktobra. Poslaniška kon-
ferenca je naročila zastopnikom zavez-
nikov v Budimpešti, naj pozovejo mad-
žarsko vlado, da proglasi odstavljenje
Karla, se polasti njegove osebe in ga
prisili, da zapusti Madžarsko, sicer od-
klanjajo zavezniki vsako odgovornost
za posledice, ki bi mogle nastati za
Madžarsko.

MADŽARSKA VLADE NAMERAVA
KARLA INTERNIRATI?

Budimpešta, 24. oktobra. Iz zanes-
ljivih virov se doznava, da namerava
vlada kralja prisiliti k temu, da se
končno veljavno zase in za svojega sina
odpove prestolu. Vlada namerava kra-
lja toliko časa internirati na Madžar-
skem, dokler se ne reši vprašanje dru-
gega kraja njegove internacije.

Pri tej strankarski konstelaciji je
pa nadalje jasno, da jaz svojega me-
sta ne morem smatrati za strankar-
sko in, da moram imeti za vodilo naj-
strožjo nepristranost. Svojo nalogo
smatram pred vsem za gospodarsko
in upravno in upam, da mi bo ravno
po tem načelu laglje ohraniti svojo
objektivnost.

Gospodje občinski svetniki! Do-
volite mi še, da poudarim nekatere
glavne točke svojega programa. Če
pogledam v bodočnost, si želim velike
Ljubljane, ki bi segala preko ozkih
današnjih mej tja čez Vič in Gornjo
Sisko in dalje proti Savi. Želim si
Ljubljano z bogato razvito industrijo
in izobraženim in dobro situiranim de-
lavstvom, kot eno kulturnih in gospo-
darskih središč naše lepe domovine.
To naj bo cilj tega občinskega odbora
glede na zunanje lice občine. Pred-
oči pa moramo imeti kruto seda-
njost. Večino ljubljanskega prebiva-
stva tare težka skrb za vsakdanji kruh
in za najprimitivnejše življenjske po-
trebine. Druginja narašča. Prehra-
njevalne prilike so težke in bojim se,
da bodo naposled vsled neugodne le-
tine še slabše. Zato smatram za
eno najvažnejših nalog aprovizacijo
vprašanje in obenem za eno najtežav-
nejših, ker je ravno pri aprovizacijskih
stvarih treba velike previdnosti, da ne
utrpí mesto prevelike finančije škode.

Drugo pereče vprašanje je stano-
vanjska stiska. Stanovanjske bede se
ne da odpraviti s papirnatimi nare-
dami, ki po navadi vzbujajo samo ne-
zadovoljstvo tako med hišnimi po-
sesezniki, kakor tudi med najemniki.
Treba bo zidati hiše!

Razen teh dveh najvažnejših na-
log pa čaka upravo ljubljanske občine
tudi naloga preskrbeti mesto z za-
dostno in ceneno električno silo. Ka-
dar bo omrežje ljubljanske cestne že-
leznice razširjeno, leta speljana do
sosednjih občin, se bo že vsled tega
znatno zmanjšala stanovanjska mize-
rija in tudi prehrana mesta bo postala
lažja in cenejša.

Gospodje občinski svetniki!

Dozvolite mi, da se spominjam še
enega najodličnejših ljubljanskih me-
ščanov, mislim namreč svojega nepo-
srednjega prednika gospoda dr. Ivana
Tavčarja. Bil je politični nasprotnik
moje stranke. Vendar Vas prosim, da
smatrate moje besede za več, kakor
za akt vljudnosti. Dr. Tavčarja smo
vsikdar visoko spoštovali kot pošte-
nega in pravičnega moža in ljubljansko
prebivalstvo ne bo nikoli pozabilo
da je bil župan v najtežavnejših če-
sah z izredno spretnostjo in potrpe-
ljivostjo vodil krmilo ljubljanske ob-
činske samouprave. Naj sprejme iskreni
moj pozdrav s tega mesta.

Skleпам z vzklikom, naj živi na-
rodno in duševno edinstvo, ki ga ho-
čemo podkrepiti v tej zbornici s po-
štenim delom za dobrobit občine.

Po zaprisegi je župan v svoji pi-
sarni sprejel mestno uradništvo, ki ga
je predstavil magistratni ravnatelj
dr. Zarnik.

Prof. Fr. Bračun.
S. H. S.

Predstoječi »kemični obrazec« — žalibog ga nazivlje ustavi ne morem drugače imenovati — razlagajo bolj ali manj hudobni jeziki na prav različne načine. Toda nobena izmed nastalih enačic nas ne dirne tako sila neprijetno, ko ona nemška: »Sie haben sich«.

Sovražijo se! Koliko bridke resnice je v tem stavku. Hrvat sovraži Srba na nož in narobe, a nobeden ne pomisli, da ne sovraži priseljenca, tujca, vsiljivca, temveč istokrvnega brata, enakovrednega sina lastne matere. Ne razlikujeta se ne po besedi, ne po junaštvu, ne po ponosu, ne po ljubezni do domovine, a vendar se sovražita. Mesto, da bi oba ponehala v pretiranah zahtevah, da bi smatrala drug drugega enakopravnim in enakocenim, si velikodušno odpustila preteklost ter napela vse sile, da si zgradijo skupno čim lepšo prihodnost, se sovražita. Kje je krivda? Največ krivde zadene našo nepošteno, vladačeljno, zaslepljeno inteligenco, ki ji ne leži pri srcu dobrobit ljudstva, temveč le lastna korist in osebna veličina.

Sovražijo se! Smrtno se sovražijo med seboj stranke: Nobeno blato, noben strup, nobeno še tako zavrženo sredstvo ni podlo zadosti, da ga ne bi porabil brat proti bratu, da mu zada udarec, da ga oskoduje na premoženju, časti, poštenju, zdravju, da ga pobije kakor steklega psa na ulici, ako je le njegov politični nasprotnik. Politično časopisje uprizarja dan za dnevom najostudnejše osebne gonje, ki dražijo živce in vzbujajo strasti, psuje naprositke za najgršimi psovskimi, ki jih rabijo le za zavrnitve, se ne ozira ne na mladino, ne na neuko ljudstvo, ki bi mu moralo biti voditelj ter ga dvigati k boljemu spoznavanju, laže in zavija resnico, krade čast in osebno poštenje, opravičuje nezmožnost, spletkarstva, nepoštenost in korupcijo ter škoduje stokrat več kakor koristi. Zadostuje, da te pobijajo, ker si ohranil po treh letih polnih prevar in razočaranja vendar le še vero v boljšo, poštenjšo bodočnost, zadostuje, da te kamenjajo, ker še nisi izgubil vse nade v človeka-brata ter ga smatraš za boljšega, kakor je, zadostuje, da ti pljuvajo v obraz, ker jih vedno znova spominjaš na gesla bratoljubja in človekoljubja, ki se oddaljujejo od njih vsak dan bolj. Kje je krivda? Zopet v naši posurovelj inteligenci brez idealov in poštenosti.

Sovražijo se! Pisano se gledajo med seboj posamezni stanovi. Kmet sovraži uradnika, ki je vendar kri njegove krvi, ter mu zavida pošteno zasluženo, borno plačilo, ki mu jo nakazuje država iz davkov. Meščan preklinja kmeta, ki mu draži leto za letom bolj svoje priidke, obrtnik delavce, ki zahtevajo vedno višje plače, delavec trgovca, in ta zopet meščana — hišnega posestnika, ki mu skoro poljubno povisuje najemnino. Vsem pa prednjačijo banke, ki zahtevajo za riziko naravnost nesramne obresti, kopicijo vrednotnice, grabijo na kupe milijone ter izsesavajo in odirajo vse skupaj. A tudi te se sovražijo smrtno med seboj ter skuša druga drugo uničiti z vsakim razpoložljivim sredstvom. Kje je krivda? Zopet je kriva teh razmer v veliki večini naša nepoštena, materialistična inteligenca,

ki pleše okoli zlatega teleta in ga moli, tepta v prah vse, kar se ji stavi nasproti, prezira duševne vrednote ter ne mara videti bede in gorja krog sebe, ki naraščata od dne do dne.

Prava, pravcata država SHS! In vendar uvidevajo že boljši izmed nas, da s sovraštvom in silo, z nepoštenostjo in krivico, z ubijanjem in zastrupljanjem ni mogoče zgraditi miru in zadovoljnosti, sreče in blagostanja. Dr. Pippenbacher piše v »Slov. Narodu«: »Toda izpremembe in reforme je treba tudi v človeški družbi. Dokler bo mladina videla, da nudi nepoštenost in brezsrčnost najudobnejše življenje, bodo le redki upoštevali nauke, ki naj dvedejo človeštvo do prave človečnosti. Bolj kakor reforma šole je potrebna in nujna reforma družabnega življenja.«

Pridružujem se izrečenemu mnenju ter le še dostavljam: Rečite, kar hočete, in če me jutri pribijete na križ kot »klerikalca«, zopet moramo uveljaviti tudi v politiki medsebojno spoštovanje in geslo: »Česar nočeš, da storiš drugi tebi, ne stori ti drugim!« Ako bode s tega stališča presojali svoje ukrepe in dejanja najvišji in najnižji, plemenita stranke, stanovi in zastopniki javnega mnenja, bo izginila kmalu država SHS — sie haben sich — ter napravila prostor cvetoči, srečni Jugoslaviji.

Razoroženje Nemške Avstrije.

Nepregledne so vrednote, ki jih je tujala svetovna vojna od človeštva na blagu, denarju in življenju. Po senzer-menski pogodbi je morala tudi Nemška Avstrija uničiti ali izročiti medzavezniki komisijam določeno množico vojnega materiala do 1. oktobra t. l. Samo pregled teh vojnih potrebščin kaže na dimenzijo medsebojnega uničevanja. Nem. Avstrija je oddala oziroma uničila 4144 topov in topovskih cevi, 15.772 lafet in municijskih vozov, 2152 artilerijskih oprem, 3873 metalcev min in granat, 445.956 infanterijskih pušk, 22.961 pištol in samokresov, 1.629.112 bodal in mečev, 5.408.383 streliv artilerijske municije, 26 vagonov razstrelivnih snovi, 85.000 metrov vžigalnih vrvc in še celo množico drugega strelnega orodja; 1333 letal, 3289 letalnih motorov, 2500 letalnih strojnic, 355 radioaparatorov.

1622 vagonov materiala za mostove, 570.000 kosov saperskega orodja in nebrojno množico sorodnih priprav; 7575 telegrafskih, telefonskih in optičnih signalnih aparatov, 3609 žarometov itd.

8182 trenskih vozov in gorskih kare, 47.484 konjskih rekvizit, 13.744 sedel in enako blago; 483 tovornih osebnih težkih vozov. Te navedbe pa obsegajo le najvažnejši material.

Koliko družin je moralo trpeti pomanjkanje, da so vse to vstvarile, kar danes človeška roka zopet uničuje.

Briandov govor.

V soboto je govoril v francoskem parlamentu ministrski predsednik Briand. Francija izjavja versaillesko mirovno pogodbo in ima pri tem močno opozicijo. Prvi se je oglasil pred nekaj tedni Clemenceau z ostrim govo-

rom proti sedanji vladni politiki, ki je našel odmev pri desnici pariške zbornice.

Briand je ob veliki napetosti in polnih tribunah podal svoj veliki govor. Imel je srečen dan. Vlada Francije v teh resnih časih ni osebna zadeva. Francoski ministrski predsednik more iti h konferenci v Washington le, če uživa zaupanje vse Francije.

Briand se je izjavil za mirovno politiko, za kar mu je lahko vsa Evropa hvaležna. Dokler ne bo urejeno razmerje med Nemčijo in Francijo, ni misliti na izboljšanje življenjskih razmer na našem kontinentu. V Evropi pa po vsem svetu je še polno sodov s smodnikom; kdor hoče mir, mora čuvati, da ne pade iskra vanje.

Previdnost in trdnost se dasta združiti.

Med zavezniki mora vladati edinstvo, če hočejo izvesti versailleske mirovne pogoje. Bili smo že pred prelomom z Anglijo. Ta pasus Briandovega govora najbolje dokazuje, da res vlada med zavezniki precejšnja nesoglasje, kar navadno čuti vsa Evropa. Izolacija je nevarnost za Francijo, ker ji je že prinesla Waterloo in Sedan. Toda Francija ostane čuječa kljub vsemu, kar je že Nemčija spolnua.

Briand ne čuti potrebe, da bi zahteval človeško nemogočih stvari. Kritika gornjeležiškega vprašanja je nepravilna. Nemčija je izgubila svoje gornjeležiške arzenale in arzenal v Essenu stoji pod grožnjo francoskih topov. To je vlada dosegla, ne da bi prelila kapljo krvi. V Orijentu bo Francija kmalu dosegla sporazum z Angoro in del francoskih čet se lahko kmalu povrne v domovino.

Večina poslancev v palači Bourbon bo sledila Briandu in to je dobro. Clemenceau je oznanjevalec brezobzirnega boja, zastopnik stare, umirajoče Evrope, Briand hoče po poti sporazuma v novo, ozdravljeno Evropo.

Sporazum med Francijo in Nemčijo pomeni rešitev Evrope ter ozdravljenje gospodarskih razmer.

Zaprisega na univerzi.

Po izvršeni zaprisežbi gospoda rektorja profesorja Kreka in gosp. protektorja profesorja Zupančiča je v soboto zaprisegel gosp. rektor vse gg. profesorje in ostalo učno osebje, uradništvo in služabništvo. Ob tej priliki je imel na gospode profesorje naslednji nagovor: »Slavna gospoda! Po naročilu gospoda ministra prosvete sem imel čast vas povabiti, da prisete Njegovemu Veličanstvu, našemu kralju vernost in zvestobo ter vestno izvrševanje vseh dolžnosti, ki vam jih nalaga službeno mesto, na katero vas je Njegovo Veličanstvo bilo poklicalo. Gospoda moja! Šele pred par dnevi, ko sem imel prežalostno priliko, spominjati se smrti Visokopokojnega našega vladarja Njegovoga Veličanstva kralja Petra I. Osvoboditelja, sem bil tolmač iskrene in globoko občutene hvalečnosti, ki veže nas nerazdružno vse z visoko vladarsko hišo. Poudarjal sem takrat, da se zavedamo neizmernih dobrot, ki jih uživata osobito tudi Slovenstvo in še posebej naša univerza v okviru naše ujedinjene kraljevine, vse to po volji blagopokojnega Kralja — očeta in ju-

naškega Njegovoga Sina. Ne zdi se mi odveč, da povem to ponovno in na vsa usta, da se sliši tudi zunaj te dvorane. Naša univerza je in ostane v resnici ne samo torišče znanstvenih teženj na njej delujočih in učočih se Jugoslovancev vseh plemen, temveč tudi žarišče in vzgajališče iskreno dinastičnega, državi zvestega mišljenja. To je naš ponos in naša prisa! Gospodje tovariši! Tihi delavci smo in nismo navajeni nositi svojih čuvstev in svojega prepričanja na trg, najmanj tedaj, ko gre za najsvetejše kar imamo, za našo veliko ujedinjeno domovino. Toda končno so vse besede revne in niti najdovršenejši oratorični umotvor bi ne izrazil tega, kar čutimo v trenutku, ko smo tukaj zbrani na slovenskih in vendar »slobo-dnih tleh, v prostorih naše jugoslovanske almae matris, in ko naj svečano potrdimo svoje mišljenje in trdo voljo, da hočemo biti zvesti služabniki ljubljene naše države. Prepustajmo besede tistim, ki jim je beseda več

nego duh in več kakor čin. Mi moremo in hočemo dokazati svojo hvaležnost in lojalnost, napram kralju in državi edinele z dejanji: s tem, da se posvečujemo z vsemi svojimi močmi velikim znanstvenim nalogom svojega poklica, da delamo v prid naši univerzi in s tem v korist celokupni naši kraljini, vzgajajoč mladino v domoljubnem duhu in da tako v svojem delokrogu in po svojih močeh sodelujemo pri zgrajitvi tistih dveh vzvišenih stavb, ki jim je položil prvi temeljni kamen prvi narodni kralj; pri zgrajitvi naše države vobče in našega zavoda posebej. Pri tem nas bode spremljal spomin na Tistega, ki mu gre v prvi vrsti zahvala za oboje, in neomahljiva vernost in zvestoba vzvišenemu Njegovemu Nasledniku na kraljevem prestolu, Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru, ki Ga naj Bog živi! — Temu vzkliku so se pridružili z navdušenjem vsi navzoči.

Gospodarstvo.

Grške finance.

Finančne kalamitete so danes skrb skoraj vseh držav, predvsem seveda onih malih držav, ki so se udeležile svetovne vojne. »Temps« je prinesel pred kratkim zanimivo poročilo o finančnih razmerah naše sosedne Grške.

Poleg vojaškega in diplomatskega problema, problem financ danes neobičajno zanima grško vlado in to vprašanje je, brez pretiravanja eno od najvažnejših na dnevnem redu. Izgleda morda čudno, da se finance v Grški, danes majo, ali če se preide današnjo situacijo, je bojazen grških politikov upravičena.

Da bomo imeli boljše sliko današnje ekonomske-finančne stanja na Grškem, hočemo pregledati spodaj navedene številke. Redni državni dohodki poleg najstrožje kontrole in poleg zvišanja carinskega tarifa, plačevanja v zlatu itd. znašajo komaj 600 milijonov drahem. Če se vzame, da doseže amortizacija dolgo vsoto 750 milijonov drahem, znači to, da redni državni dohodki niti ne zadostujejo za plačevanje dolgov. Poleg tega deficita 150 milijonov letno, pride še vojna, ki pogoltne mesečno okoli 300 milijonov — kar bi letno značilo proračun 3.600.000.000. Ako se vsemu temu še pridenejo izdatki državnega administrativnega aparata, potem se popolnoma opravičuje bojazen, da mora taka finančna situacija privedi do državnega propast.

Znano je, na kakšen način je grška vlada do sedaj vzdrževala naporno ravnotežje v proračunskih kalkulacijah. Ko je potrošen tudi zadnji vinar iz posojila, ki ga je zaključil Venizelos, če je tudi radi tega bilo protestov od strani finančne komisije za kontrolo in da je tudi g. Zaimis, guverner Grške Narodne Banke, podal ostavko na svoje mesto, pričinja grška vlada živeti na račun cele serije posojil, katere si daje pri Narodni Banki. Kar se tiče vojnih potreb, se je vlada zatekla k revizicijam, ki so povsod vzbudile ogorčene proteste. — Ali nazadnje je bilo treba misliti malo

resneje na vire, kateri bi pokrili deficite, ker ni bilo nikjer več jemati in vlada je pooblastila g. Maksimosa, sedanjega guvernerja Narodne Banke, da v Holandiji ali v Angliji zaključi novo posojilo in to, kakor se čuje, pod kakršnikoli pogoji. Niti v Holandiji niti v Angliji ni bilo uspeha in danes vlada javno priznava karakter finančnega stanja.

Predpostavimo, da ostane Smirna in Trakija, če se vojna povoljno konča, Grški. Te dve pokrajini štiri ali pet let ne moreta dati absolutno nobenih koristi, ker so toliko opustošene in uničene, da ne bodo mogle niti same sebe prehraniti. Ljudje, ki upravljajo Grško, ne dajo nobene garancije zunanjemu svetu; Krf se buni, v Tesaliji še niso končani agrarni upori. Drama pada in v trgovini je velik zastoj, a življenje je z vsakim dnem dražje, z eno besedo, Grška se približava bankerotu.

4. »Automobilna prometna d. d.« v Ljubljani opozarja na današnji oglas glasom katerega se je predložil ustanovni občni zbor na 10. novembra t. l. Novi avtomobili so dospeli v Ljubljano in so že v prometu na progi Ljubljana-Celje ter vzbujajo splošno pozornost. Ostali vozovi bodo dospeli še tekom tega leta in se bodo dali v promet na ostalih projektiranih progah. Ker poteče podaljšani subskripcijski rok že v kratkem, je priporočati, da v poštev prihajajoči krogi sežejo po delnicah. Prijave sprejema še do 5. novembra t. l. vodstvo družbe v Ljubljani, Selenburgova ulica 7, II., oba št. 44.

4. Izročitev dveh tovornih ladij. V kratkem nam bo Francija izročila dve tovorniki ladiji, ki sta prej pripadali avstro-ogrski trgovski mornarici in ki sta se do sedaj nahajali v francoskih pristaniščih. Te dve ladiji dobi naša država na podlagi sporazumne med dr. Trumbičem in Bartolinijem.

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

»Vzemite si vojnike, kolikor hočete!« mu je velel.

»Moji ljudje zadoščajo,« je odgovoril Lagarde. »Oglejte samo, da nateženje merjasca skozi izpadna vrata. Ostalo naj vas ne skrbi.«

In tako je stal Lagarde s svojo železno četo na malem dvorišču; vsi njegovi ljudje so bili še polni ran od svojega nedavnega poraza in so sanjarili o strašni osveti. Beaufrevers jih je spoznal na prvi pogled. Železna četa ga je obkolila. Baron de Lagarde je stopil naprej. A tisti hip je nekaj bliskoma presnilo Beaufreversove možgane... Misel — ne misel: bile so besede — le kje jih je slišal? Pri Nostradamu! V tej minuti bližnje smrti so mu zarjule v glavi kakor glas požarnih zvonov. Udaril se je po čelu in vteklil svoj rapir v nožnico. Železna četa je rezgetala. In Lagarde je zarenčal:

»Z menoj!...«

Beaufrevers mu je pogledal v obraz in dejal hladnokrvno:

»Peljite me h kraljici Katarini.«

»Hodi, pravim,« je dejal Lagarde, trepetaje od krutega veselja, »drugače te bomo nesli!«

Beaufrevers pa mu je s strašnim glasom zamrmral na uho:

»Ali hočeš, da umre tvoja kraljica na morišču? In ti ž njo vredi?«

V Lagardovih očeh se je kravevo zablisnilo. Z vzdihom brezumnega gneva je izdrl bodalo.

Nič ti ne pomore, ako me ubiješ,« je dejal Beaufrevers. »Preden mine ura, bo kralju znano, kdo ga je napadel pod okni velike profosije, kdo je poklal dvanaest njegovih te-

lesnih stražnikov in kdo je naročil morilce. Me li razumeš, Lagarde? In zdaj skušaj tudi umeti, da jaz edini lahko storim, da to obvestilo ne pride v kraljeve roke. Jaz edini — razumeš?«

Lagarde se je opotekel. Pene so se mu zbirale na ustnicah. Dvignil je bodalo, ne da bi ubil Roya, nego da bi zabodel samega sebe — tako zelo mu je bila groza zmedla možgane. Beaufrevers ga je prijel za roko in se nasmehnil.

»Peljite me h kraljici. Življenje ji rešiš s tem. Njej in sebi. Hiti, preden dospo Roncherolles!«

Lagarde se je zdrnil.

»Da, da!« je zajecjal. »Ven, vi drugi! Tristo satanov! Slišite? Počakajte me zunaj Louvra! Pa brž, svojat razbojniška!«

Prestrašena četa je izginila. Samo en mož je ostal in poveljnik mu je naglo šepnil nekaj na uho. Mož je šel in odprl omrežje izpadnih vrat, ki so ga bili zaprli po Beaufreversovem prihodu.

»Pojdiva!« je rekel Lagarde s takim glas, kakor bi mu bila duša na jeziku.

Šel je naprej. Beaufrevers ga je moral držati, da ni padel. Lagarde pa je gredečo premišljeval, s kakšnimi mukami se znebe nad tem človekom, kadar ne bo več nevarnosti, in je z metal načrt za načrtom, ker se mu je zdel vsak premalo strašan.

Preden so potekle tri minute, je razsvetlila dvorišče luč plamenic, družeca se z lesketanjem jekla in bliskanjem jeznih pogledov. Sto mož se je zbralo na tem prostoru. Roncherolles, ki je vstopil prvi, se je ozrl po dvorišču in je videl, da je prazno. Planil je k Lagardemu to-

varišu, ki ga je bil pustil poveljnik tu, da bi prebil nevlito.

»Kam so odvedli jetnika?« je zahtopal. »H kralju?«

»Dobro!« je zamrmral veselo.

»Saj ga ni bilo...«

»Ni ga bilo!« je zarjul Roncherolles.

»Kapetan je slišal kričanje na sedmjem dvorišču in je hitel tjakaj s svojimi ljudmi, mene pa je pustil tu na straži. Nikogar nisem videl, da bi bil prišel... Le pogledite, past je še odprta.«

Roncherolles je dvignil oči v nebo, zarohnel kletev, ki je ne moremo ponoviti, in se zgrudil nezavesten na tla.

Beaufrevers in Katarina sta se nekaj časa merila z očmi. Kraljica se je zdela mirna in veličastna, dadi ji je zadala Henrijeva vrnitev udarec, ki bi bil upognil tudi najkrepkejša ramena.

»Vi ste Royal de Beaufrevers?« je vprašala kraljico.

Mladi mož se je naklonil. Bil je neustrašen, a vendar ga je prešinjal mraz, ko je poslušal glas te žene. Na njeni besedi, na samem gibu je viselo v tej minuti njegovo življenje — in več nego življenje: njegova ljubezen.

»Prišli ste žugat svoji kraljici?« je povzela Katarina.

Nadejala se je, da začne ugovarjati, zagotavljati jo svoje vdanosti in obžalovati, da se je moral zateči k takšnemu sredstvu. Royal pa je odgovoril prostodušno:

»Da, gospa!«

»Kaj veste? Govorite kratko. Kaj hočete? Bodite odkritosrečni. Kaj morete? Ne širokoustite se.«

»Gospa,« je odgovoril Royal s svojimi prejšnjimi strahotnimi prostodu-

dušjem, »morem vam pripraviti smrt, kakršne umirajo morilci kraljev. Dokaz, da se ne hvalim po nepotrebnem, je baš to, da me poslušate, vi, mogočna kraljica, mene ubogega klateža brez strehe in doma. Kaj hočem? Živeti hočem. Nič drugega. Hočem tedaj vaše kraljevske besede, da se nikoli ne dotaknete mojega življenja. Vidite, odkritosrečen sem. In zdaj vam hočem povedati, kaj vem: predvsem vem to, da vaš sin Henri ni sin francoskega kralja in mu raditega ne gre pravica zasesti francoski prestol, kadar pride vrsta nanj. Vem razentega, da ste ukazali gospodu Lagardu, naj zabode kralja v bližini velike profosije. To, gospa, je vse; drugih stvari ne vem.«

Katarino je dušilo. Železna četa je bila skrita za zastori v njeni pred-sobi. Povelje se je glasilo: ubiti vsakogar, kdor se približa kraljičini sprejemnici, dokler je Beaufrevers pri nji. Od zunaj se potemtakem ni bala ničesar. In vendar je žvela ta žena, ki je prebila v življenju dovolj težkih ur, baš zdaj eno izmed najstrašnejših trenutkov svoje zemeljske poti.

»Pravite, da bo nekdo čez eno uro obvestil kralja?« je povzela s krčevitim vzdihom.

»Čez pol ure, gospa,« je hladno popravil Royal de Beaufrevers.

V drugačnem trenutku bi se mu bila kraljica smilila. Toda komu se je smilil on?

»Ali morete storiti, da ta neznanec ne pride v Louvre?«

»Da, gospa; jez edini lahko dosežem, da se za vedno odreče namenu ovaditi vas. In to vam obljubim, ako obljubite vi, da boste spoštovali moje življenje.«

Nov zdih se je izvil Katarini. Napor, s katerim se je premagovala, da ni sama planila na mladega moža, je bil ogromen. Nikoli prej še ni oralo po njeni duši tako strahovito sovraštvo.

»Obljubim vam, da hočem spoštovati vaše življenje,« je dejala.

»Prisežem vam.«

Beaufrevers se je priklonil rekoč: »Spremite me iz Louvra, gospa, da pridem o pravem času.«

Katarina je iztežala zadušila kletev, ki je privrela na njene ustnice.

»Pojdiva,« je velela.

Ko je hotela stopiti, je omahnila. Royal se ni genil, zakaj čutil je, da bi bila njegova pomoč tej ženi in v tem trenutku le krvava razžalitev.

VI.

Merjasec zajeti

Katarina je peljala mladega moža k stranskim vratom, napravljenim v tistem koncu Louvra, ki so ga baš tedaj popravljali. Dobro je morala poznati pot, zakaj srečala nista žive duše. Lastnoročno je odklenila vrata. Še hip, in Royal je bil na prostem. Katarina se je prislonila k zidu, da ne bi padla. In tedaj je mahoma vstala poleg nje človeška senca.

»Hiti za njim!« je siknila Katarina. »Z glavo si mi porok, da zveš, kje ima ležišče!«

Lagarde je odhitel. Katarina se je počasi vrnila nazaj in dospela v galerijo, kjer je vse mahalo in kričalo:

»Saj je vendar prekoračil deske, ki so bile položene čez jarek pred izpadnimi vrati!«

»V Louvru je, o tem ni dvoma!«

»Bil je v Louvru, bi rekli rajši!«

(Dalle prib.)

Dnevne vesti.

— **Redno zasedanje parlamenta.** »Narodna Politika« poroča iz Beograda: Kdaj bo prihodnja seja parlamenta se še ne ve. V vladnih krogih je večina mnenja, da naj na prvi seji parlamenta, kralj položi prisego na ustavo in tako otvori redno zasedanje.

— **Novi konzulati.** V znanjem ministrstvu se izdeluje načrt o osnovenju novih konzulatov v vseh večjih mestih Evrope in Amerike.

— **Zapisnega beogradskega častnikov.** Presbiero poroča: Dne 27. t. m. bodo v Beogradu prisegli kralju in domovini vsi rezervni častniki iz beogradskega in smeredevskega okrožja, ki dne 11. septembra niso prisegli.

— **Pomoč vojnim sirotam.** V Vrhu se posebna šola za vojaške godbenike, ki lahko sprejme okoli 500 učencev. Ministrstvo za socialno politiko se sedaj pogaja z vojnimi ministrstvom, da bi od sedaj imeli pri sprejemu prednost vojne sirote, ako so nadarjene za godbo.

— **Novi cerkveni zakon.** V ministrstvu za vero se pričela dela za izdelavo načrta cerkvenega zakona po doložilih nove ustave. Po tem zakonu bodo priznane vse veroizpovedi. Ki ne ogražajo cerkvenega reda. Glede vprašanja zakona se predvideva za soproge, ki so iste vere, samo cerkveni zakon, za one pa, ki niso iste vere državni zakon.

— **Za Prekmurje je razpisanih 10 mest občinskih tajnikov.** Ta mesta so primerna predvsem za upokojenke. (Glej »Uradni list« št. 127.)

— **Organizacija mornarice.** Vojno ministrstvo je razdelilo upravo vojne mornarice v tri okrožja s sedežem v Sušaku, Sibeniku in Kotoru. Začasno, dokler Italijani ne izpraznijo Sušaka, se sedež sušakega okrožja nastanjen v Kraljevi, kjer se že nahaja admiral Koch, da izvede organizacijo te komande.

— **Razgovor z dr. Ilesčicom.** Pod zgornjim naslovom priobčila je splitska »Novo Doba« razgovor svojega urednika z dr. Ilesčico, ki je kot zastopnik ljubljanske »Jugoslavije« priredil tudi v glavnem mestu Dalmacije predavanje o »Slovenščini in odtrganim krajevinam«. Kako je to vsebinsko dokaj skromno in plitvo predavanje uspelo, drugo vprašanje, toda kar nas zanima, je predvsem sledeči odstavek iz Ilesčičevih izjav, priobčenih dne 11. oktobra v 230. številki gori omenjenega dnevnika in ki ga navajam dobesedno po originalu: »Jedan stanoviti broj t. zv. kulturnih radnika u proljeće ove godine bio je dao jednu autonomističku izjavo, u kojoj je bio izaknut strah radi gubitka našega slovenskog književnog jezika, ali je ova izjava ostala bez efekta. Najbolji naši književnici i umjetnici nisu htjeli uopće, da je potpisu«. — Tako torej g. Ilesčič. Po mnenju pisca teh vrstic je — milo povedano — takšna »propaganda« pod okriljem Jugoslovanske Matice vsaj neokusna in neprimerna. Da ji pa naši dalmatinski novinarji in z njimi tudi vsa publika veruje, je pri nepoučenosti naših južnih bratov o slovenskih vprašanjih čisto razumljivo. Kaj da vedo dalmatinski Jugoslavlani o vseh onih naših t. zv. kulturnih delavcih? Ničesar več pa ne vedo tudi o teroru, s katerim se je za najrazličnejših strani vplivalo na »najboljše naše književnike in umetnike«, da niso dali s svojim podpisom vidnega izraza pravemu svojemu prepričanju, kar se tiče opustitve svojega lastnega materinskega jezika. — Morda je znano že komu, kako je Prešeren sodil o »Narobe« — Katona — in zakaj je pokojni Cankar ravnal tam pred izbruhom vojne petletne morije hotel začeti z izdajanjem »Slovenske revščine«. Mislim, da bi ljubljanska Jugoslav. Matica morala biti previdnejša pri izbiri predavalec, da se ne bodo v prihodnje več pod njeno firmo zalili najboljši naši ljudje, ki slučajno pravilneje in drugače sodijo, nego njeni emisariji.

Dr. K. D. — D. — Mestnim občinam. Prejeli smo s prošnjo, da priobčimo: Zagrebačka akademska omladina podiže si iniciativom o. z. prorektorja prof. dr. Karla Radonića »Dački Dom«. Ogromne troške za gradnjo imala bi pokriti sabirna akcija »Akcijski komitet«, u kome su zastupani vlada, Privredni i finansijski krugovi i profesori zagrebačkih visokih škola. Kraj svez marnog nastojanja toga komiteta, ipak se nije sabrao dovoljan kapital, koji bi odgovarao proračunu gradnje, već je i kraj velike vladine subvencije ostao velik dio predviđenih troškova bez pokrivanja. Ovo je prvi puta u historiji sveučilišta na Slavonskom jugu, da se akademski omladina pretvara u radnike, u težake, samo da obezbijedi sebi i svojem pokolenju stanovanje, a to znači obezbijediti studij. Odziv rodoljubivih građana bio je vrlo lijep, ali kraj svega toga ne može se likvidirati sa sabirnom akcijom, jer je još uvijek potrebna svota od K 2.000.000. Stoga se razloga obraćamo na sva gradska poglavarstva i upravne općine gradova i mjesta naše domovine, da toj akciji pomognu novčanim prinosima, jer će ona riješiti stambenu krizu studenata, obezbijediti im nauku i spasiti mnoge od najopasnijih bolesti, koje im prijete od ovako loše ili nikakove nastambe, kojoj su danas izloženi. »Akcijski komitet« za gradnju »Dačkog Doma Visokoskolskaca« upravlja ovu molbu na sve općine s razloga, što se u Zagrebu na studij nalaze daci iz svih krajeva naše domovine, pa se s toga nadamo, da će ovaj apel postići potpun uspjeh, i da će svi, na koje je molba upućena, priskočiti u pomoć ovoj akciji, a time i cjelokupnoj akademskoj omladini. — Glavno tajništvo »Akcijskog komiteta«.

— **Najveća jugoslovanska jadrnica se nahaja te dni v Splitu.** Jadrnico, ki je bila prej Italijanska last, je kupilo več podjetnikov iz Sušaka. Vveže 1800 registriranih ton in bo služila pri prevažanju blaga med Jugoslavijo in Južno Ameriko.

— **Prvi sneg.** Po naravnost vročih dnevih je začelo v nedeljo polacom deževati, ponoči je nastopila burja, a v ponedeljek jutraj smo zagledali pobeljeno pokrajino. Padlo je za ped debelo snega, ki je še celi dan padal. Ker je sneg moker in težak, a dreve še ni izkubilo listja, je napravil sneg mnogo škodo na sadnem drevju in gozdih. Po ljubljanskih drevoredih ležijo vse križem veje po tleh. Brzojavne in telefonske žice so potegnane. Kmetje imajo še vse pozne sadeže na niti, kakor zelje, repo, korenje. Vkljub vsem neprijetnostim pa so ljudje z veseljem pozdravili prvi sneg, ker je upanje, da se zopet napolnijo usahli studenci. Tudi lesenske setve so rešene pred sušo.

— **Veliki požar v papirnici v Gorici.** V aljem viliariju in dežnem metežu je

izbruhnil predinočni okrog 10. ure zv. silen požar v skladišču žvepla v tovarni Celuloze v Gorici. Kako je nastal ogenj še niso dognali. Širilo se različne govorice, toda do sedaj se ne ve še ničesar gotovega. V skladišču je bilo okrog 26.000 kg žvepla in pa še več raznih rado gorljivih predmetov. Ogenj se je nenadoma razširil po celim stavbišču in bila je velikanska nevarnost, da zgori cela tovarna. Kljub silnim naporu tovarniških kasilcev in delavcev, domačinov ter požarnih bramb iz Sore, Preske in Medvoda so popolnoma pogorele mizarška, ključavničarska in kovaška delavnica. Ker je pretila vedno večja nevarnost, so prosili za pomoč tudi ljubljansko požarno brambo, ki je odšla iz Ljubljane okrog 1. ure. Žal ni mogla vzeti s sabo parne brizgalne, kjer je slučajno radi popravil razstavljena. Delali so vsi na vse pretege in končno se je posrečilo združenim gasilcem, da so ogenj omejili na skladišče žvepla ter rešili tovarniško poslopje. Požar je divjal do jutra, gorelo pa je na pogorišču še skoro cel dan. Škoda cenijo na približno en milijon kron. Pri gašenju se je težko poškodovalo delavec Jamnik, lažje poškodbe pa so dobili med drugimi ravnatelj Mochrbacher in nekaj delavcev.

— **Zgorel kozolec — okrog 80.000 kron škodo.** Neznani požigalec je zanel ogenj pod velikim kozolcem posestnika Jožeta Mesca iz Češnjice pri Zeleznikih. V kozolecu je imel Mesec nagromadeno veliko sena, slame in drv. Peleg tega sta imela pod kozolcem posestnika Jožef Globočnik iz Zeleznikov in Luka Pogačnik iz Češnjice shranjeno ogle. Kljub takojšnji pomoči požarnih bramb iz Sela in Zeleznikov je kozolec popolnoma zgorel. Škoda znaša okrog 80.000 kron. Požigalec je zanel ogenj brčkone iz masčevalnosti.

— **Nesrečna ljubezen.** V gozdu Cegovca med Zica i in Rovi je našel lesni trgovec Jakob Pogačnik iz Ljubljane mrtvega Cirila Kosmatina iz Dolenj. Kosmatina so pogrešali že od 4. sept. Dognali so, da je izvršil samomor vsled nesrečne ljubezni.

— **Razne tatvine.** Posestniku Al. Vrhovcu iz Zg. Hrušice je ukradel neznan tat iz kovčka 28.130 kron denarja. Na kolodvoru v Borovnici so vlomili do sedaj še nepoznati vlomilci v železniški tovorni voz in so odnesli 6 zabojev petroleja. S stolnice mesarice Antonije Zganjarjeve je ukradel neznanec zaboj mesarskega orodja, ki je vredno preko 1000 kron. Izpred trgovine »Orient« v Mikloševcih ni ukradel kolar Janez Vidmar 3000 kron vredno kolo. Lastnik kolesa sedar Ivan Carman, ki je bil v trgovini je opazil tatvino in skočil za tatom ter klical »Primate tata! Stražnik Steklasa je ustavil Vidmarja, ga potegnil s kolesa in aretirjal.

— **Otok v škafli.** Na zagrebškem pokopališču so našli na nekem grobu škaflo za ciklorjo, v kateri se je nahajalo mrtvo otroče. Preden je policija našla mater tega otroka, se je ta sama javila komisarjatu in povedala, da je imela ljubavno razmerje z nekim delavcem in da ni sama kriva predčasni porodu, nego težko delo ki ga mora opravljati v tovarni.

„Nova Talija“.

Da odpomore občutnemu pomankanju iger za diletantske odre, je osnovala založba »Zvezne tiskarne« novo gledališko knjižnico pod imenom »Nova Talija« kjer bo izdajala primerne igre za podeželske odre. V načrtu ima za sezono 21/22 dvanajst zvezkov, katerih prva dva bosta že naznanjena M. Skrbinskih »Diletantski oder« — poučne vsebine, strokovna navodila, nadaljevala pa bi se z dramskimi deli resne in vesele vsebine, menjaje izvorno in prevodno dramsko literaturo. Naša dramatična društva ter dramski odseki vseh raznih telovadnih, pevskih, prosvetnih in drugih društev pa bi si mogla na ta način nabaviti lasten arhiv in ne bi bila nikdar v zadregi za primerne igre, kar se danes tolikokrat zgodi.

O načrtu »Nove Talije« bomo še obširneje poročali, priporočamo pa, da dramatična društva pripomorejo po najboljši moči dobremu namenu do uspeha!

Ljubljana.

— **Tamburaški odsek izobr. društva »Bratstva«** vabi na svojo i. vinski trgatve, katera se vrši v nedeljo 30. t. m. v prostori restavracije »Zlatorog«, Gosposka ul. 3. Na sporedu bo poleg tamburaške godbe tudi šaljiva pošta. Začetek točno ob 17. uri. — Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo** s sedežem v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo dne 26. oktobra t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije na Sv. Petra cesti št. 12, prilicih 2. desno.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** vabi na predavanje, katero se vrši dne 26. t. m. (v sredo) ob pol 8. uri zvečer v telovadnici i. mestne šole na Ledinj. Predaval bo o potovanju po Srbiji g. tovarši Fran Črnač, nadzornik šolskih vrtov.

— **Novo cerkev v Šiški** nameravajo franciskani zidati ter so zadnje nedelje že oznanili v cerkvi, da se začne pobirati za ta namen. Sedanjil dragi čas se nam nikakor ne zdi pripraven za take zgradbe, ko se brezstresnikom niti primitivnih barak za stanovanje ne more postaviti.

— **Zanimiva obravnava se je vršila** dne 22. t. m. pri okrajnem sodišču v Ljubljani proti gospe A. K. iz Medvoda po § 464 k. z. Obdolžena je bila, da si je prisvojila prstan last Ane Subic iz Medvoda, in sicer po izjavi Ane Subic, vredn 18.000 kron. Ko se je obravnava vršila, je bil prstan vredn samo 300 kron. Ker A. K. ni imela namena, prisvojit si omenjeni prstan, nego so ga otroci dobili v šoli od otrok za igračo in so ga tudi v igračah imeli, zaradi tega je bila A. K. oproščena.

— **Izgube ali žepne tatvine?** Od 13. do 15. t. m. je bilo v Ljubljani izgubljenih ali

pa ukradenih 5 ročnih torbic, odnosno denarnic s skupno vrednostjo okrog deset tisoč kron.

— **Tatvina na Rimski cesti.** Josipu Pakiču, ki stanuje pri Marji Premrou na Rimski cesti, je ukradel dosedaj še nepoznan tat iz predsobe temnoholne obleke. Neka sinčinja v hiši je videla sumljivega človeka, toda ga ni spoznala.

— **Plezalec na ljubljanskih šanecih.** V soboto popoldne je poskušal preplezati neki petšolec tuk. realne gimnazije stare turške šance na gradu in sicer na najbolj strmi — lužni — strani. Okrog šest metrov pod vrhom se mu je začelo drobiti kamenje pod rokami in nogami in fant ni mogel ne naprej ne nazaj. Njegov tovariš je začel klicati na pomoč. Došli so prinisli iz grada vrta in rešili lahkomiselnega plezalca iz smrtonosnega položaja.

— **Umrla je soproga sveučiliškega profesorja** dr. Antona Skumovića gospa Ema Skumović, N. v. m. p.

— **Razne nesreče.** Na Dunajski cesti je povozil nepreviden kolesar 60letno Nežo Marince in jo tako poškodoval, da so jo morali odpeljati v bolnico. — V Rožni dolini je padel raz drevo 13letni dečko Franc Zupanc in se težko poškodoval na obeh nogah. — Neka neznanca ženska je vrgla v hotelu »Slon« iz II. nadst. na dvorišče prazno steklenico. Steklenica je padla na 20letno službenko Ana Godnaj in jo je težko poškodovala.

Maribor.

— **Schulvercinov predsednik** dr. Baum prihaja neki prav pogosto v naše kraje »urejevati« gospodarske zadeve svojega društva. Dvomimo pa, da ostaja njegovo delovanje v naših krajih samo pri gospodarskih zadevah, ker se shaja s svojimi nekdanjimi somišljeniki. Dr. Baum se ni izpremenil in njegovi nekdanji prijatelji so gotovo še danes ostali v srcu isti, četudi nosijo na obrazu na videz jugoslovanske krinko in se potegujejo za nje demokratski advokati pri jugoslovanskih oblastnihh kakor n. pr. Koderman za nekoga Smonigja v Svecini, kateremu je dal Baum v najem hiše. Sicer pa ali ni Schulvercinovo premovanje pri nas nič več pod nadzorstvom, da ž njim prosto razpolaga to tajno društvo? Čudno pa je, da naša politična oblast in žandarmerija ničesar ne veda o teh »obiskih«. Takim osebnostim se pa že lahko posveča malo več pozornosti. Saj so se po njih imenovala celo ulice po naših obmejnih krajih. Torej bi bila vsakega že stvar uljudnosti, da se jih sprejme dostojno.

— **Ostuden roparski umor** se je dogodil preteklo nedeljo pri Sv. Treh Kraljih blizu Makol. Posestnik Rak iz Križnega vrha se je vračal s svojim 20letnim sinom iz svojega vinograda v Jastrniku. Napadalo ga je pet fantov iz Jastrnika z bajonetji, ročicami in koli ter očeta ubilo na mestu, sina pa smrtonosno ranilo. Oče je imel pri sebi 40.000 kron, katere so med pobojem izgubili. Kljub sedanjim razmeram je to jako žalosten pojav surovosti in pohlepa po denarju, čeprav se je pripetilo v kraju, ki je že dolgo znan po nenavadni surovosti kmečke mladine.

— **Pečnik, plesni učitelj »Vesne«** in »Lehrer für Aesthetik und Anstandslehre« vabi z reklamirani lepaki v svojo plesno šolo. Značilno je, da so lepaki dvojezični, kakor le pri vabilih požarne brambe in bioskopih. Gospod Pečnik je obenem član našega gledališča. Malo več narodnega ponosa in zavesti bi človek vendarle pričakoval v tej krogi. Poleti so nas počastili nekateri člani našega gledališča z velikimi lepaki »Buntes Sommertheater«, ki se je kljub dvojezični reklami prav žalostno končal in sedaj pride gospod Pečnik s svojo »Tanzschule«. Kar je mirnih in pošteno mislečih Nemcev, se odzovejo tudi slovenskim vabilom. Zagrižencev pa ne spravite k slovenskim prireditvam, pa makar, da jim lepake obrobite z frankfurtsko. Taki dolcem nepotrebnji lepaki pa kazijo zlasti pri tujcu slovenski Maribor.

— **Slovenski Gospodar — zaplenjen.** Zadnji »Slovenski Gospodar« je bil zaplenjen. Čudno, da se temu listu sedaj tako pogosto primeri kaj takega, ko je vendar najbolj razširjen po deželi. Ali gospodje ckrong »Straže« in »Gospodarja« res izrabljajo razširjenost svojega časopisa proti državi in Srbom? Vsekakor značilno je, kako pišeta ta dva lista, ki ustvarjata javno mnenje pri našem prirostem ljudstvu po veliki večini. Upamo, da kadar pride dr. Korošec na krmilo, bodo prenehale tudi zaplembe vsaj pri teh dveh listih.

— **Shod.** Opozarjamo naše zavedne člane in vse upokojenke v Mariboru, da se ne pustijo begati in zapeljati s shodom, katerega sklicujejo neznane osebe dne 30. t. m. v restavracijo »Halbwild«, Jurčičeva ulica, brez naše vednosti. Ostanite zavedni in ne pustite se zapeljati! Prvo splošno društvo jugoslovanskih upokojenecv s sedežem v Ljubljani. Krajevne skupine: Novo mesto, Maribor, Ptuj itd. — Načelstvo.

— **Planinski kolektor za leto 1922** se natoča pri »Založništvo planinskega kolektorja«, Maribor, Krekova ulica 8, in stane s poštnino 21 K. Kolektor je sestavljen iz planincev nadučitelj Kokbek in nudi tudi za neplanince dovolj zanimivosti. Segajte po njem!

— **Proti občinskim razsodiščem**, ki imajo namen pobljati dragino, piše precej ostro »Straža«, češ, da se pogosto zmoti. V tem razsodišču je zastopana tudi SLS. Zakaj ne pouči svojih zastopnikov, da bi se ne zmotili. Mislimo, da je institucija sama na mestu, le prav jo je treba uveljaviti. Ako se pa bode zavlekla na strankarsko polje, potem seveda ne bode vršila svoje naloge. Vse oduhere je treba prijeti, pa najsi pripadajo katerikoli stranki. Tako bodo prišli tudi židovi in eksportne ter importne trgovine na vrsto. Na dan 2. oktobra Seveda, kjer ni tožnika, tudi ni sodnika, pravi pregovor.

— **Mesne cene v Mariboru:** Volovski meso I. vrste 24 kron, II. vrste 22 kron, III. vrste 18 do 20 kron kilogram. Meso nikov, krav, telic 16 kron; teletina I. vrste 18 kron, II. vrste 16 kron. Sveže svinjsko meso 32 kron kg.

— **Mesni okrajni šolski svet** se sedaj ne more delovati, ker še nima zastopnika Cerkev. Sicer je bil kot zastopnik Cerkev že imenovan katehet g. Sparl, a je to častno mesto moral odložiti zaradi čistih svojih sobratov, katerim se je zdel memento premlad ali pa premalo strankarski. Duhovništvo bi najše videlo v tej korporaciji starejšega gospoda — politika. To jim danes niti zameriti ne moremo, ko je pri vseh zadevah v prvi vrsti merodajna politika in — strankarstvo. Tako vlada sedaj spor med Cerkvijo in pokrajinsko upravo, kdo zasede to mesto. Med tem časom pa seveda vse delo počiva, katero bi naj vršila ta korporacija. To je obžalovati toliko bolj, ker je minulo že dva leti in pol, odkar deluje v mestnih

Celje.

— **Mestno gledališče v Celju.** Danes v torek ob 20. uri gostuje v celjskem mestnem gledališču ansambl mariborskega narodnega gledališča. Uprižori se igra »Striček Vanja«, prizori iz življenja na kmetih, v štirih dejanjih, spisal Anton Čehov, poslovenil F. J. Igro režira gospod Milan Skrbinec.

— **Iz pošne službe.** Premješena sta: brzojavni mojster Vekoslav Končija iz Celja v Dravograd in poduradnik Anton Rom iz Celja v Novo mesto. — Uradni sluga Josip Golovršnik je iz Novega mesta prestavljen v Celje.

— **Skupno organizacijo** nameravajo ustanoviti v Celju drž. poduradniki, zasebni uradniki ter železničarji.

— **Drugi ruski koncert.** Kakor prvi koncert donskih kozakov v soboto zvečer v veliki dvorani »Uniona«, je tudi drugi v nedeljo zvečer enak dobro uspel. Občinstvo, ki je oba koncerta številno posetilo, je z užitkom izredno zadovoljno.

— **Popis živine, vprege in vozov** se vrši dne 7. novembra ob 8. uri jutraj na glazil v Celju. Tozadevni razglasi so nalepljeni po mestu.

— **Vsi gg. rezervni oficiri**, ki so se odzvali vzklicu na enodnevno vežbo v svrhu zakletbe Njegovemu Velicanstvu Kralju dne 18. septembra t. l. pri komandi Celjskog vojnog okruha, naj takoj, najdalje pa do 31. t. m., pisмено javijo tel komandi — v svrhu zaračunavanja pristojbin — sledeče podatke: Čin, ime in prezime, državni ali privatni uradnik, stan, koliko rodbinskih članov imajo (pri otrocih starost istih). Državni uradniki naj navedejo tudi natančno njihove mesečne prejemke.

— **Celjski trg.** Goveje meso se prodaja kg po 22, 24 K, teletina 30, 32, svinjsko po 36 kron. Slanina 80 K, mast 84 K. Mesne cene pa veljajo pri mesarjih samo na tablah, kjer so označene, dočim ti računalni meso, kakor se komu poljubi. Mleko stane liter 8 kron, jajce 5 kron, endivja solata glava 7 K. Sadja ni mnogo na trgu. Kmečkih pridelkov še precej donajajo. — Cene istim so se v zadnjem času precej dvignile.

— **Nogomet.** V nedeljo popoldne se je v Celju vršila prvenstvena nogometna tekma med »Atletiki« in celjsko »Svobodo«. Končala je v razmerju 7:1 v korist »Atletike«.

Ptuj.

— **Gledališče.** V soboto ob dramatičnem društvu prirejena veseliga »Rodoljub iz Amerike« je v splošno zadovoljnost izpadla prav dobro. — Vsi igralci so, kot diletante, prav dobro igrali svoje vloge. Pri pomniti se mora samo to, da razum pramih majhnih napak ni pristojalo Mraku kot ljubljanskomu profesorju, da govori v haloškem dialektu. — Ptujsko dramatično društvo je s svojim prvim nastopom v tej sezoni pokazalo, da ima dovolj zmognih moči in da bo z malo dobre volje vršilo svojo težko nalogo. — V drugi vrsti je ležeč provcit društva na občinstvu samem. Dolžnost istega je, da naše igralce diletante v vsakem oziru podpira, četudi mu isti za sedaj še ne morejo nuditi takih predstav, kakor v mestih igralci po poklicu.

— **Mestno kopališče** je celo leto odprto. Poleg parne kopeli se dobi tudi kopal s senenim zdromom. V kopališču je tudi maser in obenem operater kurjih oces.

— **Ob vsaki prireditvi** se opaža, da pridejo nekateri najmanj pol ure pozneje kakor je določeno. Tisti, ki so točni, morajo zaradi tega čakati; to je za točneje skrajno mučno, a za netočneje pravi dokaz neoklanosti. — Tudi »bon ton« zahteva, da se druga ne pusti brez potrebe čakati. Če kdo tega ne ve, naj si nabavi knjigo o lepem vedenju. — Vsakdo, kateri pride k prireditvi, je gotovo že najmanj eno uro pred začetkom iste sklenil, da se je udeležil. V tem času si lahko vse, kar je potrebno pripraviti, da je pravočasno ob določeni uri prisoten.

— **Bivši sodni svetnik dr. Dolžetl v Ptaju**, sedaj v Gradcu, je spremenil svoje ime v »Dollingen«.

Primorje.

— **Rok za prilavo vojne škode** je podaljšan do 31. decembra t. l.

— **Spisobnosni izpiti za ljudskošolsko učitelstvo** se bodo vršili letošnji jesen v Tolminu za sloven, v Voloskem za hrvatske in v Trbižu za nemške šole. Prošnje za pripustitev k izpitu je treba vlagati do 18. novembra.

— **Šolski praznik** za vse srednje in ljudske šole je bil včeraj dne 24. t. m. kot dan srebrne poroke italijanske kraljeve dvojice.

— **Živinski semnji v sežanskem okraju** so vsled nalezljivih bolezni med parklari do nadaljnjih odredb zaprti.

Književnost in umetnost.

— **Slovan** — leposlovni mesečnik, letnik od 1908—1917 elegantno vezani se zopet dobe v »Zvezni knjigarni«, Ljubljana, Mar. trg. 8 Cena 100 K za letnik brez poštnine.

— **Debut godalnega kvarteta Zika v Pragi.** Kritiki »Tribune« dr. J. H. poroča o njem sledeče: Čehoslovski kvartet (Richard Zika, Karel Sancin, Ladislav Černy, Ladislav Zika) se je v ponedeljek predstavil praškim glasbenim kritikom in povabljenim gostom v »Umelečki Besedi«. Ni le resnično navdušenje, ki je dovelo te štiri umetnike od brezskrbnih proforskih služb na pota posvetitve komorni enoti, marveč jih je napravilo nam ljubše, ko smo radostno poslušali komorno glasbo, izvajano z ljubeznijo in predvsem z onim tipičnim znakom: z a se. T kvartet Zika pa ume tudi igrači groziti solističnih godal, ki zveni res komorno. Čistota intonacije, ritmična točnost, svobodno shvatanje fraz ter smisel za dinamiko omenjam jako polnovalno. O umetniškem načrtu Zikovcev ne vemo ničesar in tega tudi po izjavljanju igralnih skladb soditi ne moremo. Mislimo pa, da se morda hočejo s svojim naslovom označiti kot združenje, ki želi umetniško korespondirati s Českim kvartetom. Ta seveda predstavlja poseben tip, gotovo stopnjo, proti kateri se je težko boriti, daji je njegovi akademski hladnosti mladi ogenj najnevarnejši tekmeč. — Jako laskave ocene sta prinesla tudi »Venkov« in »Narodni listi«. Ob priliki jih priobčimo. —

Naročajte in širite „JUGOSLAVIJO“!

Cene oglasom.

V "Jugoslaviji" bomo pričeli z mesečnim novembrom zaračunavati objavo oglasov po tem-le ceniku:

Pri malih oglasih do 27 mm enostolpne višine vrstico po 4 K (1 dinar),

pri malih oglasih do 45 mm enostolpne višine vrstico po 6 K (1 in pol dinarja),

pri velikih oglasih od 48 mm enostolpne višine vrstico po 8 K (2 dinarja).

Osmrtnice in zahvale bomo zaračunavali do velikosti 50 petlinih vrstic po 4 K, večje pa po 6 K za vrsto.

Poročna naznanila v obliki 15 enostolpnih vrstic veljajo v bodoče 120 K, večja po tarifi za velike oglase.

Poslana, reklamne notice itd. se računajo po 12 K za petlin vrstico.

Uprava.

Proda se:

POSESTVO

ki se nahaja v dobrem stanju, poslojce kompletno s pohištvom 5 govedi, 28 orolov zemlje, blizu Poljčan. Več se izve pri Antonu Wirte, Križni vrh, Poljčane. 2147

DOBRO OHRANJEN KLAVIR se proda. Cena 6500 K. Ogleda se: Cerkevna ul. 21, vrata 9.

PRODA SE

lepa enonadstr. hiša z zelenjadinim in sadnim vrtom za vsako obrt pri glavni cesti v Ljubljani. Vodovod in elektrika v hiši. Kupec ima takoj stanovanje tri sobe, kuhinjo in pritlikline. Cena zmerana, plačljivi pogoji ligodni. Vse se polzve v pisni g. Curka, stavbeno podjetje. Zvonarska ul. št. 9. 2161

PRODA SE

malo posestvo, v najlepši legi pri župni cerkvi v St. Rupertu, Dolenjsko, z živino in drugim inventarjem. Zelo pripravno za obrtnika, rokodelca ali kot letovišče. Lepo poslojce v dobrem stanu, ne daleč od žel. postaje. Več se izve na licu mesta ali pri lastniku Fr. Pograjca, Celje — Breg 33. 2163

Kupi se:

manjša vila z vrtom ali hiša v Ljubljani in Mariboru. Ponudbe na upravo pod "solčna lega". 2158

Službe:

UČENCA

s primerno solsko izobrazbo in da ima veselo do trgovine sprejme za takojšnji nastop trvdka Anton Kašman, trgovina z mešanin blagom in železnino v Skofji Loki (Glavni trg). 2156

ABSOLVENTINJA TRG. TEČAJA večša slovenske stenografije, strojepljisa in vseh pisarniških poslov želi primerne službe, kjerkoli, tudi na deželi. Ponudbe prosi pod "Marljiva" na upravo lista. 2149

KOT VODJA DELAVNICE

želi vstopiti v službo izkušen ključavničar, 15 let zaposlen v veliki mehanični delavnici, več vsakovrstnih del, če mogoče s stanovanjem. Proda tudi prijazno družinsko hišo, pripravno za obrt, četrt ure od postaje Jesenice. Ponudbe pod U. D. št. 32 poste restante Jesenice. 2122

KONTORISTINJA,

obene mblagajničarka se sprejme v trgovino z mešanin blagom v malem mestu na Stajerskem. Reflektira se na izvežbano starejšo moč, katera bi bila tudi zmožna, v odsotnosti zastopati lastnika. Detajlirane ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov pod šifro: "St. G. O." na upravo "Jugoslavije".

V DELO SE SPREJME

več vodnih instalaterjev pri Josip Videtič, Tržič, Gorenjsko. 2162

Razno:

MESEČNO SOBO

išče gospod, eventualno s hrano. Cenjene ponudbe pod A. O. na upravo lista. 2116

DRUŽABNIK

s precejšnjim kapitalom se išče h trgovsko verzirani osebi z mešanin blagom. Pismene ponudbe na upravo Jugoslavije pod šifro "Družabnik". 2143

DRUŠTVO KOMISIJONARJEV V LJUBLJANI

prevzema po svojih članih prevažanje pohišstva z vozom za prevažanje pohišstva, prevoz in oprem. glasovirjev, železnih blagaj in vsa v to področje spadajoča dela po najnižjih cenah. 1227

IŠČE SE

gostilna eventualno tudi z mesarijo, na račun ali v najem. Dopise na podružnico "Jugoslavije" v Ptuj. 2157

MESEČNO SOBO

išče trgovec proti dobremu plačilu. Ponudbe: Trgovca, poštni predal 124, Ljubljana. 2166

Zenitne ponudbe:

Mlad, naobražen gospod v državni službi išče znanja z mlado gospodico pri kupljive zunanosti radi poznejše ženitve.

Prednost imajo one, katere bodo imele lastno gospodarstvo. Le resne ponudbe če mogoče z sliko na upravo "Jugoslavije" pod "Ptček brez gnezda". Tajnost zadržana. 2165

Postavno ločen mož, star 41 let, po poklicu pek z večjo gostilno, se želi vnovič poročiti z deklico ali vdovo, ki ima nekaj premoženja, če mogoče pekarijo. Dopisi se prosijo pod šifro "Zadovoljnost" na podružnico "Jugoslavije" Ptuj. 2160

Zahtevajte "JUGOSLAVIJO"

Novo! Novo!

Helena.

Povest Marije Kmetove.
Cena vezani knjižici 28 K,
Broširani 24 K.
Naroči se:

Zvezna knjigarna

Ljubljana, Marijin trg štev. 8.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica štev. 19.

Zdraviliški dom na Bledu

se odda za dobo treh let v najem.

Ponudbe je vložiti do 20. novembra 1921 pri županstvu občine Bled, kjer so tudi podrobni podatki in pogoji na vpogled.

Automobilna prometna d. d. v Ljubljani.

Ustanovni občni zbor naše družbe, sklican za 27. okt. 1921,

se preloži na 10. nov. 1921

ob 11. uri v prostorih centrale JADRANSKE BANKE V LJUBLJANI, Selenburgova ulica 7/II., z istim dnevnim redom.

Event. nove prijave za subskripcijo delnic sprejema še

do 5. novembra 1921

vodstvo družbe v Ljubljani, Selenburgova ulica štev. 7/II., soba štev. 44.

LJUBLJANA, dne 24. oktobra 1921.

Jadranska banka. — Ljubljanska kreditna banka. — Slov. eskompt. banka. — Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Zadnja prilika. Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v V. razredu II. kola Državne razredne loterije. Srečka stane cela K 192.—, polovična K 96.—, četrtinka K 48.— in osminka K 24.— za one, ki so igrali v prejšnjih štirih razredih. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za vse ostale razrede. Naročniki, katerim se pošiljajo srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštino in stroške. Naročila se sprejemajo samo do 2. nov. 1921. V četrtem razredu je zadela srečka št. 35715, kupljena pri Zadružni gospodarski banki, glavni dobiček, ki je znašal

K 400.000.—.

Še nekaj srečk ima na razpolago

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska c. 38/1.

POZORI!

BANKE, GROSISTI, TOVARNE!
NAJCENEJŠA IN NAJBOLJŠA REKLAMA JE ZEPNI REKLAMNI

:-: KOLEDAR :-:
ZA LETO 1922.

LICNE ZEPNE REKLAMNE KOLEDARJE ZA LETO 1922 V DVEH LICNO IZDELANIH OBLIKAH 6x4 cm IN 12x7 cm IZDELUJE VSAKO MNOŽINO V NAJKRAJŠEM CASU
ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI.

ZAHTEVAJTE OFERTO!

ZAHTEVAJTE OFERTO!

"Slovan"

letniki 1908 do 1917

krasno vezani

so na prodaj.

Uprava "JUGOSLAVIJE" v Ljubljani, Marijin trg štev. 8.

Mnogo časa in denarja si prihranite ako takoj naročite

"Ekspres"

kotni računar.

"Ekspres" je zakonito zavarovan je najmodernejši in najboljši računski stroj za množenje in deljenje.

"Ekspres" je najcenejši računski stroj ter stane s poštino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.

Naroča se direktno pri razpošiljalni tvrdki "ZVEZNI TRGOVINI" r. d. z o. z. v Ljubljani.

Šivalni stroji so dospeli.

Jos. Petelinc. Ljubljana. Sv. Petra nasip 7.

Prazne nove in rabljene

vreče (diakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, rižol, hrinjevo olje.

2162

Kavarna "EVROPA"

v Ptuj.

je nanovo preurejena in se je otvorila 15/10. z dnevnim koncertom prvovrstne damske kapele. Potrudil se bom cenjene goste postreči z najboljšo postrežbo in različnimi časopisi ter jih v vsakem oziru zadovoljiti.

Za obilen obisk se priporoča:

Jurij Pichler. kavarnar.

2162

H. SELJAK

galoše

gamaše

obutev

Ljubljana, Prešernova ul. 59.

Kompanjon

se išče vsled dovršenega povečanja zelo dobičkanosnega podjetja (tovarne) v Ljubljani. Strokovna znanost ni potrebna. Kapital 150.000 dinarjev. Ponudbe pod "150.000" na upravnishvo tega lista.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. — Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jožinka Brajer-Rapele

Ljubljana, Turjaski trg (Breg) štev. 1.

MOJI LJUBČKI

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni

Ljubljana, Marijin trg št. 8.

MOKO ZA OTROKE

Salubra

1 škatola K 36.—

Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olakuje sredstvo za boje na želodcu, rekonvalescente in osobito za premalo hranjene ter v obče slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVSOD.

Tovarna kemičnih predmetov hrane

"SALUBRA" D. D. ZAGREB

Boškovičeva ul. 23. telefon 7-94

Tvornica: NOVA GRADIŠKA

Problem je rešen! z Helson-Fontän.

Varstvena znamka.

Zastopniki za Jugoslavijo se iščejo.

Patent naznanjen.

Zastopniki za Jugoslavijo se iščejo.

Pranje je otročja igra.

Fontän pere sam brez nadzorstva, perilo je snežno belo ter se splača takoj pri prvem pranju. Predstavlja se ter pranje na poskušnjo za stranke brezplačno vsak dan od 4. do 6. ure.

HELSON, G. m. b. H. WIEN VI.

Chellagasse 2 (Mariahilferstrasse, Haltestelle Neubaugasse).

Razpošilja dnevno! — Razpošilja dnevno!